

Finalitzen les Jornades de la Fundació Emili Darder

Nacionalisme, premsa i autonomia

Les Jornades sobre les Nostres Autonomies, organitzades per la Fundació Emili Darder amb col.laboració d'EL TEMPS, s'han clausurat a Palma amb un èxit rotund.

D'esquerra a dreta: Verd, Alemans, Pons i Ferrer.

JUAN CELIA

Tres han estat les taules rodones que han compost la darrera part d'aquestes Jornades. Els temes tractats han estat la relació entre premsa i autonomia, i la situació autònoma i nacionalista a cada una de les nostres comunitats.

EL NACIONALISME

Moderada per Maties Garcies, la taula rodona comptà amb la presència de Josep Moll (PSIB-PSOE), Mateu Morro (PSM), Gori Mir (Convergència Balear) i Jaume Santandreu (ERC-Mallorca).

Les diferències entre els participants es posaren ràpidament en evidència. El socialista Josep Moll es declarà nacionalista: "Nosaltres -digué- formam part d'una nació, la catalana, i el que cal fer és intentar aclarir, explicar al poble la

seva identitat. A Mallorca hi ha nacionalistes espanyols, mallorquins i catalans, i aquesta diversitat no permet una identitat clara. Es necessari insistir en el treball explicatiu de quina és la nostra nació; els camins per a fer aquesta tasca són molt diferents i es pot fer, també, des de formacions polítiques diferents".

Gori Mir, de Convergència, en una intervenció molt acadèmica, parlà dels grans processos d'integració de grans àrees econòmiques de diversitat cultural que es produiran: "Alhora, el que hi haurà serà un renaixement de l'etnicisme com a tret cultural d'un grup nacional que, en el nostre cas, és la nació catalana".

La intervenció més radical fou la del capellà i membre d'ERC, Jaume Santandreu: "Nosaltres som una nació catalana que està colonitzada per un país, Espan-

ya, que a la seva vegada està colonitzat pels EUA. Els Països Catalans hem de tenir clar que la paraula clau, per a nosaltres, és 'independència'".

Mateu Morro, secretari general del PSM, expressà el seu convenciment que nacionalismes, "n'hi ha de dos tipus, els dels estats-nació opressors, i els progressistes de les nacions oprimides". Partidari de cert sentit pràctic, "no hi ha prou només a cridar", Morro es declarà convençut de la "necessitat de l'existència de forces pròpies (a les institucions) per aconseguir el màxim d'autogovern".

Representant el País Valencià assistí a la segona taula rodona sobre el nacionalisme i autonomia, el professor de la Universitat de València i col.laborador d'EL TEMPS, Vicent Franch. Per a Franch hi ha tres categories de comunitats d'entre totes les que tenen una llen-

gua pròpia com a fet diferenciador. Aquestes categories són: la A, que inclou Catalunya i Euskadi, caracteritzada per l'existència d'una cultura política homogènia, una identitat nacional clara i l'hegemonia de forces autòctones. Una segona és la representada per Galícia i les Illes, on també hi ha una cultura política homogènia, però en canvi no hi ha una identitat nacional ni tampoc les forces hegemòniques són les autòctones, sinó que predominen els partits estatals. Finalment, la tercera categoria, la representen el País Valencià i Navarra. on hi

És necessari desenvolupar el sentit de caràcter plurilingüe que té aquest estat i, finalment, cal reformar el sentiment de progrés i de consciència de la identitat catalana".

El periodista Planas Sanmartí es mostrà molt pessimista respecte a l'autonomia i al nacionalisme a les Illes: "A Mallorca i Balears, no hi ha consciència nacional, ni tan sols de l'autonomia hi ha consciència". Moltes vegades es parla, segons Planas, de la unitat cultural dels Països Catalans, "però jo crec -digué- que des del moment que el País Valencià

de les Balears. Per a Ferret la culpa "no sé si és del govern, dels polítics, o dels mitjans de comunicació, però el que és cert és que no hi ha consciència de l'autonomia". Verd igualment es declarà pessimista sobre l'arrelament del fet autòcton; a més, denuncià l'existència de greus desequilibris entre autonomia i mitjans de comunicació i la societat, especialment en el tema lingüístico-cultural, que han fet -els desequilibris- que les institucions autòctones no hagin tingut sensibilitat respecte a aquest fet. "Hi ha un absolut domini del castellà als

D'esquerra a dreta: Morro, Moll, Garcies, Mir i Santandreu.

JUAN CELIA

ha una cultura política fragmentada, no hi ha identitat nacional i el domini polític correspon a les forces estatals.

Per a Franch, el cas de les Illes és considerablement millor que el del País Valencià, "ja que amb temps es pot arribar a una situació semblant a la de Catalunya".

Per al senador Joaquim Ferré, portaveu del grup de Convergència i Unió, els reptes que té plantejats Catalunya i, per extensió el nacionalisme i l'autonomia, són: "En primer lloc, millorar el sistema de finançament; segon, acabar la neteja de l'antic estat espanyol, cal transformar o liquidar certes estructures com per exemple el governador civil, l'administració perifèrica, etc. Cal, també, transformar el Senat reformant la Constitució perquè es converteixi en la veritable cambra de representació territorial.

s'ha desmarcat culturalment de la unitat, per allò que es nega la catalanitat de l'idioma i s'ha preferit parlar de "valencià", aquesta unitat cultural jo la veig molt negra".

PREMSA I AUTONOMIA

La relació entre els mitjans de comunicació i l'autonomia balear fou el tema elegit per aquesta tercera jornada, la de cloenda. Per a discutir el tema hi eren presents Sebastià Verd, director de Ràdio-4; Antonio Alemany, editorialista d'El Dia-16; Andreu Ferret, editorialista del *Diari de Mallorca* moderats per Damià Pons.

Dues postures s'evidenciaren ben aviat. Per una part Ferret i Verd que es mostraren molt crítics respecte a l'arrelament de l'autonomia entre els pobles

mitjans de comunicació -opina Verd-; hi ha desequilibris molt diversos dins els mateixos mitjans: de tipus professionals, perquè la majoria de les redaccions són castellanoparlants, de tipus empresarials, ja que la meitat de les empreses editores de diaris estan en una sol mà..., i per damunt de tot hi ha hagut un factor molt negatiu com és que les institucions autòctones no hagin impulsat la creació d'una televisió autòctona balear".

Alemany es mostrà més optimista: "L'autonomia ha tingut la virtut de dinamitzar l'opinió pública, la qual cosa fa viure una època daurada dels mitjans de comunicació i, a més, aquest fenomen fa que comença a haver-hi un sentit d'unitat entre les Illes, i això és molt important".

Miquel Payeras